

Älyllistä elämää

Kerrassaan outo tapaus sattui tässä päivänä muutamana Utahin osavaltiossa. Nähtiin nimittäin sinisen Lada 1200 -henkilöauton vuosimallia 1975 laskeutuvan keskellä kirkasta päivää sikäläisen maanviljelijän Kenny Johnsonin tiluksille. Asiasta raportoi edellä mainitun äiti Sarah Johnson, joka tunnetaan hartaana uskovaisena ja evp. pyhäkoulunopettajana. Nämä seikat huomioiden voitaneen hänen todistustaan pitää luotettavana.

- Well, tuonne se laskeutui riihen taakse. Kovan metelin piti. Siihen se jysähti ja kotvan kuluttua lähti huristamaan tuohon suuntaan. Tuli sillä oli persiissä, you know.

Rouva Johnson viittasi kädellään Washington D.C:n suuntaan. Pellossa voitiinkin nähdä palojälkiä sekä lakoon menneitä vehnänkorsia. Tämän lisäksi havaittiin autonrenkaiden jäljet, jotka toden totta suuntautuivat kohti liittovaltion pääkaupunkia päättyen maantielle. Liittovaltio vaikenee asiasta. Luonnollisesti.

Kaukana Vegan aurinkokunnassa, tarkemmin sanottuna n 25 valovuoden päässä planeetalla, jonka nimeä emme tässä yhteydessä voi mainita johtuen käytössämme olevan kirjaimiston rajallisuudesta, valmistauduttiin tutkimusmatkaan, jonka tarkoituksena oli löytää älyllistä elämää naapuraurinkokunnista.

Seikkailuun oli valittu salainen agentti, jonka nimeä myöskään emme kykene mainitsemaan. Kutsukaamme häntä vaikkapa Kasimir Gyllenstrandiksi alleviivataksemme alkuperäisen nimen outoutta. Gyllenstrand valittiin tehtävään rämäpäisen rohkeutensa sekä vaikean luonteensa ansiosta. Näin menetellen ajateltiin hänestä päästävän eroon vähintäänkin 50 vuodeksi.

Matkaa varten tietysti laadittiin alus. Malli siihen otettiin kohdeplaneetan yleisimmästä kulkuneuvosta mahdollisimman luotettavan sulautumisen aikaansaattamiseksi. Sanomattakin lienee selvää, että aluksen maksimi matkanopeus oli 299 000 km/s.

Koskapa tuon nimeltämainitsemattoman planeetan asujaimisto on verraten älykäästä, Telluksen kielen oppiminen Gyllenstrandille oli kohtalaisen helppoa. Menemättä sen tarkempiin teknisiin yksityiskohtiin, ei tarvinnut kuin suunnata erikoisherkkä mikrofoni kohti Tellusta ja ottaa kielinäyte, jota Gyllenstrand sitten opiskeli. Mainittakoon, että tiukan aikataulun pakottamana näyte jäi varsin

suppeaksi, käsittäen ainoastaan erään pienen asutuskeskittymän Telluksen pohjoisella pallonpuoliskolla eräällä rannikkoseudulla.

Kuten tunnettua on, informaation kulkeminen avaruuden halki on varsin hidasta maksiminopeuden ollessa valonnopeus. Niinpä Gyllenstrandin Lada 1200 oli jo 25 vuotta vanha malli hänen lähtiessään taittamaan matkaa. Vaan eipä hätää, tuo malli tunnetaan luotettavuudestaan. Lienee aiheetonta mainita, että matkaan Tellukselle kului 25 vuotta. Niinpä Kasimir Gyllenstrand laskeutui Utahilaiseen vehnäpeltoon vuonna 2026 huhtikuun 2. päivänä klo 17:25 paikallista aikaa. Jonkin aikaa pellolla ajeltuaan hän saapui maantien varteen. Siellä hän tapasi traktorilla ajavan maan asukkaan ja kysyi tältä tietä.

- Mnuum bidäis löytä semne riht ja reedu kambraat. Ossaks sanno, mihim bäi mnää täst ittenf fyärä?

Maan asukas viittasi kintaalla Washington D.C.:n suuntaan.

Washingtonissa Gyllenstrand neuvottiin ystävällisesti liittovaltion presidentin puheille. Presidentti tuntui olevan kiireinen, mutta Gyllenstrandin mainittua tulevansa aina Vegan aurinkokunnasta asti, audienssi annettiin välittömästi. Presidentin saattoi tavoittaa golfkentältä.

Presidentti poseerasi Gyllenstrandin kanssa valokuvissa ja antoi lausunnon.

- Mister Gyllenstrand is a very very great guy. He's doing great job.

Presidentin puheet olivat Gyllenstrandin mielestä käsittämättömiä.

Sitten presidentti perehdytti löytöretkeilijämme golfin saloihin. Välillä hän puheli kännykkäänsä ja käski ampua muutamia ohjuksia. Presidentti tarjoutui ostamaan Gyllenstrandin kotiplaneetan. Tietävästi tämä kieltäytyi.

Lehdistötiedotteessa presidentti mainitsi käsillään huiheen mm seuraavaa:

- His planet is ours. It's always been ours.

Jonkin aikaa sekoilua katseltuaan matkamies päätti turhautuneena suunnata itäiselle pallonpuoliskolle.

Gyllenstrand parkkeerasi Ladan toiveikkaasti Punaiselle torille ja suuntasi Kremliin. Kuultuaan Gyllenstrandin olevan kollegansa kavereita sikäläinen presidentti toivotti matkalaisen tervetulleeksi.

Kremlissä vieraalle tarjoiltiin vodkaa ja presidentti näytti kännykällään videoita meneillään olevasta sotilaallisesta erikoisoperaatiosta naapurivaltiossa. Hän oli asiasta selvästi innostunut. Presidentti naureskeli ja jäljitteli räjähdysten ääniä niin,

että sylki roiskui. Gyllenstrandiin tämä innostuneisuus tarttui siinä määrin, että hän halusi omin silmin käydä katsomassa tapahtumien kulkua taistelukentällä. Presidentti itse saatteli hänet Punaiselle torille ja ilahtui kovasti nähdessään matkamiehen kulkupelin.

- Harasoo, hän myhäili ja potkiskeli tähtienvälisen kulkuneuvon renkaita.

Kasimir Gyllenstrand veivasi Ladan ikkunan auki ja kaasutti kyynärpää ulkona kumia polttaen niin, että rinkulat ovat tänäkin päivänä nähtävillä Punaisen torin kiveyksessä heti kohta Leninin mausoleumin lähetyvillä.

Nousuhumalaisen Gyllenstrandin mieliala oli korkealla. Hän hoilotti koulutuskeskuksessa oppimiaan reippaita ralleja ohjastaessaan ajokkia Puolan mainioilla moottoriteillä.

- Meripoikki meit varjelkkon daevas! Vaevaloine o elämän dääl...

Sotilaallisen erikoisoperaation tarkkailu oli käydä kohtalokkaaksi. Gyllenstrand nimittäin laskeutui rintamalinjojen väliin ja nousi rehvakkaasti kulkuneuvostaan seurauksella, että taistelun molemmat osapuolet avasivat tulen. Tästä suivaantuneena hän ryhtyi rähisemään ja uhmakkaana kehui luonteelleen epätyypillisesti kietaisevansa turpiin, jos kuka vain tohtisi yrittää.

- Vanh-faar! hän noitui.

Taistelun tiimellys taukosi. Joku kokenut jermu rohkeni kuolemaa halveksien nostaa päänsä taisteluhaudasta, selvittääkseen tilanteen. Joku eksynyt votkaturisti siellä elämoi. Taistelevat osapuolet järkyttyivät voimasanasta siinä määrin, että keittelivät hiljaisuuden vallitessa tsajua korsuissaan pitkälle yöhön.

Gyllenstrandin tappioiksi luettakoon viisi luodinreikää Ladan sivupelleissä, yksi syyläriissä ja uusi jakausta hiuskuontalossa. Sotilaallisen erikoisoperaation Gyllenstrand arvioi niin muodoin brutaaliksi ja älyttömäksi hevosenleikiksi. Hän teki synkät muistiinpanot vahakantiseen vihkoonsa kosmoskynällä ja karisti taistelukentän tomut Ladan renkaista.

Eikä tilanne sen kummemmaksi muuttunut muidenkaan viisaiden miesten luona. Gyllenstrand antoi kertoa itselleen, että planeetan asukkaat olivat kovasti toraisaa porukkaa. Siellä täällä tämä omituinen otus tuon tuostakin koettaa riistää hengen toinen toisiltaan. Kilvan ne koettavat myrkyttää ilmakehäänsä ja meriään. Toiset lihottavat itsensä niin, etteivät ovesta mahdu kulkemaan ja toiset taas nälkiintyvät kuoliaaksi. Maailman melskeissä ryvettynyt Gyllenstrand pyyhkäisi pölyt

vaaleanruskeasta teryleenipuvustaan, oikaisi ja kiristi leveän kukkakuviokravattinsa ja masentui. Laskuhumalalla epäillään olleen osuutta asiaan.

Tyhjin käsin ja kallella kypärin olisi palattava kotiplaneetalle. Sitä ennen olisi kuitenkin levättävä. Matka olisi pitkä ja raskas. Gyllenstrand päätti etsiä jonkin rauhallisen kolkkan tältä älyä vailla olevalta taivaankappaleelta. Jonkin aikaa körötelttyään hän sellaisen löysikin. Hän nimittäin saapui Yyterin hiekkarannalle, totesi paikan kauniiksi ja asettui pitkäkseen Ladan takapenkille. Unta ei tarvinnut kauaa houkutella.

Salainen agentti Kasimir Gyllenstrand heräsi paksuun kohmeloon ja ankaraan päänsärkyyn.

- Teke häijy. Jongu on däytyn syäd katim baska mnuu suullan, hän arveli ja ulostautui Ladastaan.

Käytyään helpottamassa rakkoaan petäjän juurelle, hän riisuutui munasilleen ja meni vilvoittautumaan kylmään mereen. Uimahousut hän oli unohtanut kotiin. Onneksi ranta oli autio. Kylvettyään Gyllenstrand tunsu olonsa hieman paremmaksi lukuunottamatta alhaista verensokeria, mikä sai hänen kätensä vapisemaan. Hän pukeutui ja suuntasi Ladan nokan luoteeseen.

Uniluodon venerannassa oli veneitä talviteloilla. Muutama ukko istuksi retkituoleilla kahvittelemassa. Gyllenstrand esittäytyi.

- Päevä, Mnää olen Gyllenstrand, Kasimir Gyllenstrand ja mnää tleen doiselt planetalt. Mitäs äiji te olet?

Miehet esittäytyvät. Vieraalle tarjottiin kahvia ja voipaperikääreestä kaiveltiin makkaravoileipä. Se maistui nälkäiselle matkalaiselle. Eräs miehistä kysyi kohteliaasti:

- No mitä vittuu sää sit tääl teet?

Kasimir kertoi retkensä tarkoitusperistä.

- No sit sää olet tullu iha oikeeseen paikkaa, eks tiä. Meinaan et raumalaine o vihro niinko päässy sivistykse tyysijaan. Porrii.

Syntyi väärinkäsitys. Porilaiselle Rauma on kutakuinkin vieras planeetta. Gyllenstrand puolestaan päätteli, että Telluksella hänen kotiplaneetasta käytetään nimitystä Rauma.

Miehet nauroivat hyväntahtoisesti. Matkamies valitteli krapulaa.

- No kyl siihe tiäks ain apu löytyy, yksi miehistä kehaisi ja kaivoi repustaan Koskenkorvapullon.

Gyllenstrand hörppäsi reiluhkon siivun.

- Ottaa vaa toiselki jalal, miehet kehottivat.

Gyllenstrand tunsi päänsäryn helpottavan ja voiman palaavan jäseniin. Lääke tuntui tehoavan. Ei sellaista aivan järkeä vailla oleva elämänmuoto osaisi valmistaa. Hetken turistiin Rauman Lukon tämän vuotisesta aikaisin alkaneesta kesälomasta. Ässät sen sijaan porskuttivat. Asia tuli moneen kertaan todetuksi. Gyllenstrandin päälaella oleva luodinnirhaisu desinfioitiin kossulla. Miehet vaikuttivat hänen mielestään verrattain älykkäiltä. Olisiko sittenkin onni kääntymässä? Liekö kuitenkin kyse yksittäisestä poikkeuksesta? Gyllenstrand kertoi ennen kotimatkaansa piipahtavansa vielä kylillä ennen pitkää kotimatkaa, jonka hän kertoi kestävän 25 vuotta. Miehet lahjoittivat loppupullon tutkimusmatkailijalle.

- No sää tarviit tota kyl sit enemmän ko me, tua noi ni.

Ennen Gyllenstrandin lähtöä miehet vielä ihastelivat tämän ajoneuvoa.

- Mul o ollu tämmäne ja, kehaisi Kossupullon entinen omistaja. - Venttiilihä siin kyl nakuttaa ko riiselis, eks tiä.

Salaiselle agentille toivoteltiin hyvää kotimatkaa.

- San terveisii täält maast! Ja meko luultii, et sää olet Raumalt, mut et ny sentää.

Alkoi olla myöhäinen ilta. Nälkä kaiveli Gyllenstrandin vatsassa.

Itsenäisyydenkatua ajaessaan hän huomasi jalkakäytävällä hoipertelevan naisen. Agentti veivasi ikkunan auki ja tiedusteli:

- Antteks hyväf frouv, ossakkos te sanno, mihim bääsis miitseppi triivama?

Nainen kertoi, että lähin grillikioski olisi saman kadun varrella sadan metrin päässä ja hänkin olisi sinne menossa.

Kioskilla oli pitkä lista erilaisia annosvaihtoehtoja. Luonnollisestikaan niiden nimet eivät sanoneet Gyllenstrandille mitään.

- Makkaraperunat kaikil mausteil o ain hyvä, tiesi nainen kertoa.

Sellaiset tilattiin. Ongelma tuli maksun kanssa. Gyllenstrandilla ei ollut rahaa. Hänen kotiplaneetallaan sellaista ei tunnettu. Myyjätär oli jo soittamassa virkavaltaa paikalle, kun avulias nainen ilmoitti maksavansa molempien annokset.

- Mää ole muute Irmeli. Mikä su nimes o?

- Mnää olen Gyllenstrand, Kasimir Gyllenstrand. Te ny valla höövel olet. Kyll tämä viäl jollan davall mnuum bualestan dlee maksoho.

Gyllenstrand keihästi puuhaarukkaan yhden ranskanperunan ja makkaranpalan. Hän pyyhkäisi niihin sinappia, ketsuppia ja kurkkusalaattia, vieden sitten teoksen suuhunsa. Hänen silmänsä pyöristyivät. Syvältä kurkusta purkautui huokaus. Hän ei ollut eläissään maistanut mitään niin herkullista.

- Nämä makran gapple maistuva valla fiinilt. Mitä snää sanois tämän brovjanti olevas?

- Makkaraperunak kaikel mausteil, Irmeli valisti.

Gyllenstrand oli haltioissaan. Pelkästään tuon annoksen takia oli kannattanut matkustaa 25 vuotta.

- Kiitoksi valla mahdottomam bali, hän sanoi ja ketsuppia valui hänen beigenväriselle nailonpaidalle.

- Olek sää tulos jostai naamiaisist, ko sul o teryleeni ja metri levuse puntit? Tommone seiskyt luvu krakaki.

Gyllenstrand pudisti päätään.

- En go mnää tlee Vega nimisest aurinkunnast semselt planetalt, mink nime mnuu on durha yrittä sanno snuull. Es snää kumminga siit sais selvä.

Nainen hyväksyi selityksen.

- Aiva! Niinpä tiätysti.

Nainen tuntui kuin tuntuikin varsin älykkäältä. Gourmetateria saatiin viimeistellyksi. Nuoltuaan styrox-pakkauksen puhtaaksi, Gyllenstrand tunsi kiitollisuuden velan painon harteillaan.

- Mnuul om bualem bottu Kossu jälill. Otetangos molemma ryyp?

- Ovvai? Veretää se pohjiks ja mennää sit Tullibaarii!

Kasimir poimi pullon povitaskustaan.

- Sää olet mu unelmie miäs, Irmeli avasi tunteitaan.

He siirtyivät Ladan takapenkille nauttimaan taskulämmintä virvoketta. Irmeli avautui taustoistaan. Hän oli kahden lapsen yksinhuoltaja. Lapset olivat sisaren luona hoidossa, joten Irmelillä olisi ollut tämä ilta omaa aikaa ystävättären kanssa. Vaan kuinkas kävikään? Ystävä oli sairastunut vatsatautiin ja Irmeli oli lähtenyt kulkuun omin neuvoin.

Yksinhuoltajan elämä oli välillä raskasta. Lasten isää ei juuri kiinnostanut pitää yhteyttä.

- Ollek äij Porist? Kasimir huolestui. Oliko hänen kohtaama äly siis satunnaista?

- Luviat se o.

Se oli huojentavaa kuulla.

Myös Kasimir uskoutui Irmelille. Pitkä kotimatka jännitti. Kukaan ei kaivannut häntä vaikean persoonallisuuden takia. Lisäksi kotiplaneetalla olisi aikaa kulunut 50 vuotta. Se oli painajainen, sillä Kasimir oli niitä miehiä, joiden mielestä ennen oli kaikki paremmin.

- Millai sää sit oot vaikee?

- Mnää pakkan naorama vääräis paikois.

Kasimir selitti, että se oli hänen planeetallaan anteeksi antamattoman epäkohteliasta, suorastaan törkeää. Sen pahempaa syntiä ei toistaiseksi tunnettu. Toisaalta hämärän peitossa oli, mitä olivat viimeisen 25 vuoden aikana keksineet.

- Me ollaa sit samallaisii, Irmeli huokaisi. - Meil kyl o suurempiiki syntei.

Tämän Kasimir kertoi panneensa merkille ja näytti ampumahaavaa pääläellään.

Pullon tyhjennyttyä lähdettiin kohti Tullibaaria.

- Näyttel sit selvää! Irmeli kehotti.

Se tuntui Kasimirista oudolta. Sehän oli valehtelua. No mikään ei voi olla täydellistä.

Baarissa oli mukava tunnelma. Ihmiset näyttivät olevan kutakuinkin samassa tilassa, kuin Irmeli ja Kasimir.

- Ollek nämä kaik ryypän stää sama lääket päämbolttesen go mnää?

Irmeli vahvisti asian. Kasimir ymmärsi tulleen oikeaan paikkaan. Näin paljon älyllisiä olentoja. Merkillepantavaa Porilaisessa baarissa oli se, että kukaan ei tuntunut olevan tukkanuottasilla, koettaen riistää henkeä toisiltaan ja kaikkien puheissa tuntui olevan järki mukana. Tyystin oli poissa kaikkalainen joutava suunpieksäntä. Olennot toivat tarkoin harkitut ajatuksensa julki vain silloin, kun se oli tarpeen. Silloinkin selvästi tarkoittivat mitä sanoivat. Aivan kuten ne ukot rannalla. Muutenkin ystävällisiltä ja kohteliailta Porin asukkaat vaikuttivat.

Baarissa laulettiin karaokea. Irmeli lauloi Bon Jovin You Give Love a Bad Namen. Gyllenstrand puolestaan poimi repertuaaristaan H.J. Nortamon Palokundlaiste veis -sävelmän.

- Nämäp poikki o vast, meit en lakk kehumast, valuvaara me huakkiaast voita.

Esitys mykisti yleisön. Kasimir Gyllenstrand tunsi olonsa kodikkaaksi.

Kaikki hyvä loppuu aikanaan. Niin myös tarjoilu. Oli tullut kotiinlähdön aika. Toisilla kotimatka oli muutama korttelinväli, toisilla 25 valovuotta. Irmeli ei tahtonut päästää uutta ystäväänsä yön selkään.

- Et sää ny voi rattii men tos kunnos. Sää voit tul meil yäseeks, ko kääpiökki o sisko tykön.

Salainen agentti Kasimir Gyllenstrand tarttui tarjoukseen. Pitkä kotimatka ei houkutellut. Irmeli ja Kasimir viettivät maailmankaikkeuden ensimmäisen tähtienvälisen yön. Valitettavasti kumpikaan ei tapahtumasta muistanut mitään jälkeenpäin.

Kasimir heräsi siihen, kun Irmelin sisko toi lapset puolilta päivin. Hänen päässään jyskytti kipeästi. Lapset tulivat ihmettelemään krapulaista Gyllenstrandia. Irmelin sisko hymyili oudosti. Ei kaiketikaan ennen ollut nähnyt ilmielävää avaruusolentoa. Irmeli keitti väkevää kahvia. Sitä juotiin ja ruperteltiin porilaiseen älykkääseen tapaan. Lapsetkin tuntuivat olevan tolkun ihmisiä.

Ja niin siinä sitten lopulta kävi, että Kasimir ja Irmeli rakastuivat. Agentti ei koskaan tullut palanneeksi planeetalleen. Hän kotiutui Irmelin ja tämän lasten luo. Juhannuksena 2028 pariskunta vihittiin Keski- Porin kirkossa. Heidän tiedetään viettävän onnellista perhearkea Pormestarinluodossa. Päänsärkylääkkeen nauttimisen molemmat lopettivat tyystin sen ikävien sivuvaikutusten takia.

Gyllenstrand ohjelmoi Lada 1200 tähtienvälisen aluksen vuosimallia 1975 palaamaan kotiplaneetalleen. Vahakantisen muistiinpanovihkonsa hän laittoi hansikaslokeroon. Sen väliin hän oli tuliaisiksi laittanut Telluslaisen erikoisuuden, viiden euron setelin.

Lada ajettiin vanhan linja- autoaseman aukiolle vahinkojen välttämiseksi. Se kaasutti hurjasti syösten tulta ja kohosi ensin hitaasti Porin taivaalle. Saavutettuaan turvallisen korkeuden se siirtyi poimuajoon ja suunnisti kohti Vegaa.

25 vuotta tämän jälkeen Gyllenstrandin kotiplaneetalla Lada otettiin vastaan juhlallisin seremonioin. Helpottuneina todettiin, että salainen agentti itse, oli jäänyt Tellukselle. Gyllenstrandin muistivihko annettiin tiedehenkilöiden tutkittavaksi, jotka

ilmoittivat eri medioissa vihdoinkin älyllistä elämää löydetyn Tellukselta sen pienen pieneltä Poriksi kutsutulta alueelta.

Viattomalta tuntuva viiden euron seteli koitui lopulta 8000 vuoden jälkeen tuon nimeltämainitsemattoman planeetan tuhoksi. Kasimir Gyllenstrand oli saanut nimensä historian lehdille. Viimeisinä aikoina manattiin hänen nimeään. Perhana sitä Gyllenstrandia, minkä teki.

Raumannos: Jarmo Lehtonen